

בית המשפט העליון בשבתו כבית משפט לערעורים פליליים

ע"פ 2076/21

לפני: כבוד השופט י' אלרון
כבוד השופטת י' וילנר
כבוד השופט א' שטיין

המערער: עבד אלמג'יד מרואן ואכד

נ ג ד

המשיבים: 1. מדינת ישראל
2. משפחת המנוח
3. ס.ג.
4. ג'א.
5. א.ז.

ערעור על הכרעת הדין וגזר הדין של בית המשפט המחוזי
בנצרת בתפ"ח 14708-07-19 מהימים 10.2.2021 ו-
14.2.2021 בהתאמה, שניתנו על ידי סג"נ א' קולה
והשופטים ד' צרפתי ור' גלפז מוקדי

תאריך הישיבה: י"ח בסיון התשפ"ג (7.6.2023)

בשם המערער: עו"ד משה שרמן; עו"ד חיים רוט

בשם המשיבה 1: עו"ד עידית פרג'ון

פסק-דין

השופט י' אלרון:

לפנינו ערעור על הכרעת דינו וגזר דינו של בית המשפט המחוזי בנצרת (סגן הנשיא א' קולה, השופט ד' צרפתי והשופטת ר' גלפז-מוקדי) ב-תפ"ח 14708-07-19 מיום 10.2.2021 ומיום 14.2.2021, בהתאמה, בגדרו הורשע עבד אלמג'יד ואכד (להלן: המערער) בעבירת רצח תוך כדי ביצוע עבירה אחרת, כהגדרתה טרם הרפורמה בעבירות ההמתה, ועבירות חבלה בכוונה מחמירה, נשיאה והובלה של נשק ושיבוש מהלכי משפט. על המערער נגזר עונש מאסר עולם חובה, לצד ענישה נלווית.

המערער משיג על הרשעתו בעבירת הרצח, וכפועל יוצא – על חומרת עונשו.

תמצית כתב האישום המתוקן

1. לפי המתואר בכתב האישום המתוקן, המערער ואחר קשרו קשר לירות בסלים אבו נאג'י (להלן: סלים). לצורך כך, הצטיידו בקטנוע של חברת SANYANG דגם JOYRIDE EVO 200 (להלן: הקטנוע), ואקדח עם תחמושת מתאימה בקוטר 9 מ"מ (להלן: האקדח).

ביום 6.5.2019, בשעות הצהריים, המערער הסיע את אחיו הקטין – מ' (להלן: מ') באמצעות רכב הביואיק המשפחתי אל אזור מאפייה בנצרת שבבעלות משפחתו של סלים ואשר הוא עובד בה (להלן: המאפייה). זאת, על מנת ש-מ' יתצפת על המקום וידווח על נוכחותו של סלים.

2. בשעה 13:00 או בסמוך לכך, סלים הגיע לעבוד במאפייה באמצעות רכבו. בסמוך לשעה 14:30, המערער התקין לקטנוע לוחית רישוי מזויפת הנושאת מספר – 91068 (להלן ייקרא – שלב ההתארגנות). לאחר מספר דקות יצא מביתו עם האחר לכיוון המאפייה במטרה לירות בסלים. המערער והאחר רכבו על הקטנוע, לראשם קסדות, כאשר האחר נוהג ומאחוריו יושב המערער.

3. המערער והאחר הגיעו בשעה 15:09 לערך בסמוך למאפייה רכובים על הקטנוע. תוך כדי נסיעה, המערער ירה שלושה כדורים לעבר סלים, שעמד באותה העת על המדרכה בחזית המאפייה ושוחח עם לקוח. היריות פגעו ברכיו של סלים והוא התמוטט ונפל על המדרכה.

המערער, תוך כדי נסיעת הקטנוע, המשיך וירה עוד חמישה כדורים לפחות – כדור אחד פגע בליבו של תאופיק זהר (להלן: המנוח), שפסע באותה העת יד ביד עם נכדתו הקטינה בדרכם מהגן לביתם; שלושה כדורים פגעו ברכב שחנה בחזית המאפייה, בו ישבה באותה העת גאדה אספניולי (להלן: גאדה) שהמתינה לבנה הקטין אשר נכנס למאפייה לקנות פיתות. גאדה נבהלה מהירי, וכתוצאה מכך עלתה בנסיעה על רגלו של סלים; וחלק מהכדורים פגעו באזור הכניסה למאפייה. כתוצאה מהירי, המנוח צעד מספר צעדים והתמוטט על נכדתו. לאחר שבוצעו בו פעולות החיאה והוא פונה לבית החולים, נקבע מותו. סלים פונה אף הוא לבית החולים, טופל ואושפז במשך שלושה ימים.

4. מיד לאחר הירי, המערער והאחר נמלטו באמצעות קטנוע. בסמוך לשעה 15:24 הגיעו השניים לבית המערער, שם החליף את בגדיו ואת נעליו. בהמשך, המערער או מי מטעמו, פירקו את הקטנוע והעמיסו את חלקיו ברכב הביואיק. לאחר מכן, המערער או מי מטעמו, נסעו ברכב הביואיק אל שטח פתוח בו הציתו את חלקי הקטנוע.

5. בגין המתואר לעיל, למערער יוחסו כאמור עבירות של רצח תוך כדי ביצוע עבירה אחרת לפי סעיף 300(א)(3) לחוק העונשין התשל"ז-1997 (להלן: החוק), בנוסחו קודם הרפורמה בעבירות ההמתה; חבלה בכוונה מחמירה לפי סעיף 329(1) לחוק; נשיאה והובלה של נשק לפי סעיף 144(ב) לחוק; ושיבוש מהלכי משפט לפי סעיפים 244 ו-29 לחוק.

עיקרי הכרעת דינו של בית המשפט המחוזי

6. על כך שהמנוח נהרג מירי שבוצע על-ידי אדם אשר רכב על קטנוע חולף – אין חולק; כאשר בית המשפט המחוזי נדרש לבחון האם המערער הוא אשר נסע על הקטנוע באותה העת וירה את הירייה הקטלנית שהמיתה את המנוח, אם לאו.

לצורך הכרעה בשאלה זו, נפרסה לפני בית המשפט המחוזי תשתית ראייתית רחבה אשר במוקדה תיעוד מצלמות אבטחה מרחבי העיר נצרת, עדויות עדי ראייה וכן חוות דעת מקצועיות. אפנה תחילה להצגתן של הראיות המרכזיות, בפרט אלו הרלוונטיות לעניין הערעור שלפנינו.

7. עדויות עדי ראייה – לפני בית המשפט המחוזי העידו עדים רבים, בכלל זה, נשמעו עדויות חמישה עדים מרכזיים – רשאר שאער, שכנו של המערער; מ', אח המערער; עדן, אחות המערער; עבד אלקאדר, חבר המערער ומי שנחשד כנהג הקטנוע; וסלים אבו נאג'י. כפי שיפורט להלן, בעדותם בבית המשפט מרביתם של עדים אלו שינו את הגרסה שמסרו במשטרה, הסתבכו במענה לשאלות בית המשפט והצדדים וחלקם אף שיקרו "במצח נחושה", כלשון בית המשפט המחוזי, כאשר למעורבותם ולמעורבות המערער באירוע. בנסיבות אלה, בית המשפט המחוזי מצא לבכר ולאמץ את הגרסה שמסרו חלקם במשטרה על פני עדותם בבית המשפט.

רשאר שאער, שכנו של המערער, צפה במהלך חקירתו במשטרה בתיעוד מצלמה הממוקמת מול בית משפחת המערער (להלן: מצלמת שאער), וזיהה את המערער כאדם

המופיע בשעה 14:28 כשהוא לבוש בחולצת פולו לבנה; וכן אישר וזיהה את תיעוד המצלמה שבו בשעה 16:44 הוא עצמו נראה משוחח עם המערער הלבוש באותה העת בחולצה שחורה עם הדפס לבן של "גולגולת". למרות זאת, בעדותו בבית המשפט, רשאד הכחיש את זיהוי המערער ואף טען כי הגרסה שמסר במשטרה ניתנה בלחץ חוקרי המשטרה. בית המשפט המחוזי מצא לבכר את הגרסה שמסר במשטרה, כאמור.

עבד אלקאדד, חברו של המערער, צפה אף הוא במהלך חקירתו במשטרה בתיעוד מצלמת שאער. עבד, אישר כי אכן הדמות הנחזית בשעה 14:28 היא המערער, ואת גרסתו זו שב ואישר בעדותו בבית המשפט המחוזי.

עדן ואכד צפתה בחקירתה במשטרה בתיעוד מצלמת שאער וזיהתה את אחיה – המערער, בשעה 17:03 כאדם הלבוש חולצה שחורה אשר סייע לה לסחוב שולחן לבן. זאת, בעוד שבעדותה לפני בית המשפט המחוזי ביקשה לחזור בה מזיהוי המערער כאמור וטענה כי "התבלבלה" באותו היום. גם ביחס לעדן, בית המשפט מצא לבכר את האמור בחקירתה במשטרה על פני עדותה בבית המשפט.

סלים אבו נאג'י הצהיר בחקירתו במשטרה כי עמד בפתח המאפייה עת הגיע לפתע קטנוע ועליו שני רוכבים, כאשר הרוכב במושב האחורי הלבוש בחולצה לבנה החל לירות "לכל עבר", וגם הוא נפגע כתוצאה מהירי. לעומת זאת, בעדותו בבית המשפט, סלים שינה את גרסתו וטען כי לא ראה מי ירה בו וכי לא הבחין בקטנוע בזירה. בהקשר זה, בית המשפט העדיף את הגרסה שמסר במשטרה, הנתמכת בתיעוד מצלמות וכן בשחזור שערך סלים יחד עם חוקרי המשטרה.

8. חוות הדעת המקצועית – במסגרת פרשת התביעה הוגשו מספר חוות דעת מקצועיות המתייחסות, בין היתר, לזיהוי המעורבים באירוע ופריטי לבושם. בין היתר, התבקשה מומחית במעבדה לראיה דיגיטלית במז"פ להשוות בחוות דעתה בין תמונות המערער לבין תמונות החשוד הנחזות מתיעוד המצלמות. עוד נדרשה להשוות בין פריטי הלבוש מהמופעים השונים של האירוע, ובתוך כך בין תיעוד לבוש החשוד לבין תיעוד לבוש רוכבי הקטנוע (ת/112, ת/113). כבר עתה יצוין, כי בעדותה בבית המשפט הבהירה המומחית כי הליך הזיהוי וההשוואה נעשה בעיקר על פי מראה עיניה על סמך התבוננות וצפייה בתיעוד המצלמות (פרו' הדיון מיום 1.7.2020, עמ' 257, ש' 24-27).

לפי מסקנות חוות הדעת, ישנה תמיכה נמוכה לכך שתמונות החשוד באירוע ותמונות המערער הן מאותו מקור, זאת הואיל ונמצאה "התאמה חלקית במאפיינים

סוגיים, אך לא התאמה מובהקת. עם זאת, לא נמצאו ממצאים השוללים התאמה". בנוסף, נקבע כי קיימת תמיכה בינונית להשוואת פריטי לבוש רוכבי הקטנוע בין המופעים השונים בתיעוד המצלמות, כך שנמצאה "התאמה במאפיינים סוגיים".

9. תיעוד המצלמות (ת/127-ת/160א) – אירוע הירי ואשר התרחש לפניו ולאחריו, תועד במספר רב של מצלמות אבטחה הפרושות ברחבי העיר נצרת. בכלל זאת, הוצג תיעוד מצלמות מקרבת בית המערער (ת/129ב – מצלמת שאער), מקרבת המאפייה ומרחבי העיר נצרת. על סמך תיעוד המצלמות, שורטט מסלול נסיעת הקטנוע כפי שסומן על גבי תצ"א (ת/128).

מכאן, לקביעות בית המשפט המחוזי.

10. בשלב ראשון, נקבע כי המערער זוהה בשלב ההתארגנות, עובר לאירוע הירי, על-ידי רשאר שאער ועבד אלקאדר, כמי שתועד במצלמות בשעה 18:14 סמוך לביתו, לבוש בחולצת פולו לבנה ייחודית, מכנסי ג'ינס ונעלי "נייק" בצבע שחור לבן. לאחר דקות ספורות אף תועד וזוהה כמי שהשליך לתוך פח אשפה שאריות של לוחית רישוי צהובה. כמו כן, על סמך הזיהוי של רשאר שאער נקבע כי המערער הוא שתועד במצלמות בשעה 16:44 לבוש בחולצה שחורה עם הדפס לבן של "גולגולת", נועל נעלי אדידס בעלי שלושה פסים תוך שהוא או מי מטעמו מעמיס לרכב הביואיק חפצים הנחזים להיות חלקי קטנוע. בנוסף, בשעה 17:03, לאחר שריפת חלקי הקטנוע, עדן זיהתה את המערער בתיעוד המצלמות כאדם הלבוש חולצה שחורה שעזר לה לסחוב שולחן לבן.

צוין, כי אמנם בחוות הדעת שהוגשה הוסק כי ישנה תמיכה במידה נמוכה בזיהוי המערער כאדם המתועד בשלב ההתארגנות, אולם מאחר שהוא זוהה כאמור על-ידי מי שמכירים אותו היטב, אזי גם לשיטת המומחית מדובר בזיהוי טוב ואמין יותר מכל מומחה (פרו' הדיון מיום 1.7.2020, עמ' 258, ש' 3-11). כמו כן, בית המשפט הדגיש כי בעניין זה אין למומחית עדיפות על פני מראה עיניו של בית המשפט אשר על סמך תיעוד המצלמות בו נראים פני המערער בבירור, התרשם אף הוא כי אכן האדם שנצפה בשלב ההתארגנות – הוא המערער.

11. בשלב שני, בית המשפט המחוזי התייחס למסלול נסיעת הקטנוע ופרטיו על פי תיעוד המצלמות מרחבי העיר נצרת, כאמור לעיל. נקבע כי החל משעה 18:14 ועד לשעה 15:24 ישנו רצף ברור של תיעוד הקטנוע ועליו שני רוכבים הלבושים באותם הבגדים בהם נצפו בשלב ההתארגנות, אף שצוין כי רצף התיעוד אינו של כל דקה ודקה. פורט כי

הקטנוע והרוכבים תועדו לראשונה במקום הסמוך לביתו של המערער כ-190 מטר. מכאן, נסעו ברחבי העיר ובשעה 15:09 הרוכב מאחורי הנהג תועד מבצע ירי לעבר המאפייה, ומיד המנוח התמוטט והקטנוע נמלט מהמקום. לבסוף, הקטנוע תועד בשעה 15:24 שב אל הנקודה הראשונה בה נצפה כאמור, וכאשר הרוכב במושב האחורי יורד מהקטנוע וצועד רגלית.

בית המשפט המחוזי הוסיף וקבע כי פריטי הלבוש של המערער בשלב ההתארגנות זהים לפריטי הלבוש של רוכב הקטנוע אשר ישב במושב האחורי. בהתייחס לממצאי חוות הדעת שלפיהם יש תמיכה בינונית ביחס לזיהוי פריטי הלבוש של המערער, הבהיר בית המשפט המחוזי כי מכלול מאפייני לבושו מלמדים על כי "ההסתברות שמדובר בשני אנשים שבאופן אקראי ובסמיכות זמנים ומקום, היו לבושים באותם פריטי לבוש בדיוק, הינה אפסית".

12. על בסיס זיהוי המערער בשלב ההתארגנות כאמור, והתאמת פריטי הלבוש כמפורט לעיל, בין היתר, נקבע כי המערער הוא שרכב על הקטנוע לכל אורך מסלול הנסיעה המתועד ובמהלכו ביצע את הירי בזירת הרצח. בתוך כך, בית המשפט המחוזי קבע כי התרחיש שלפיו "שני גברים אחרים הזהים בלבושם [...] הופיעו משום מקום במרחק של 190 מטר מחצר ביתו של הנאשם [המערער – י' א'], וחזרו אחר כך לשם, כאשר אחד מהם יורד מהקטנוע, וכאמור צועד לכיוון חצר ביתו של הנאשם [המערער – י' א'] לבוש באותם בגדים בדיוק ולאחר מכן ללא חולצה הינו תרחיש דמיוני ובלתי סביר לחלוטין".

13. לסיכום, ביחס להשתלשלות העובדתית ביום הרצח נקבע כי המערער הסיע את אחיו מ' לעיר בצהרי היום, על מנת שהלה יתצפת על המאפייה ויודיע למערער ולשותפו כאשר סלים ייצא אל פתחה. לאחר מכן, המערער חזר לביתו ועסק בהכנות לביצוע הרצח, בכלל זאת, זיוף לוחית רישוי של הקטנוע. בסמוך, המערער ושותפו רכבו על הקטנוע מסביבת ביתו, ביצעו את הירי במאפייה וחזרו למקום ממנו יצאו. לאחר מכן, המערער החליף את בגדיו, "והוא או מי מטעמו", פירקו את חלקי הקטנוע והעמיסו אותם על רכב הביואיק. או אז, יצאו שני אנשים מבית המערער לאזור פתוח סמוך, והציתו שם את חלקי הקטנוע.

14. למול זיהוי המערער על-ידי מספר עדים, התייעוד המקיף והאיכותי של המצלמות מרחבי העיר והראיות הנוספות שנערמו לחובת המערער – בגרסתו נתגלו אי-דיוקים פנימיים, סתירות לעדויות ולראיות ואף חוסר היגיון כשלעצמה. מתחילתו של ההליך,

המערער כפר באשר יוחס לו והצהיר כי הרצח המיוחס לו בוצע במהלך חודש הרמדאן, ואילו בחודש זה הוא אינו יוצא מביתו אלא "אולי למכולת או למסגד".

אולם, בחקירותיו במשטרה ובעדותו בבית המשפט, המערער התחמק ממתן תשובות, טען להעדר זיכרון והסתבך בסתירות. בית המשפט המחוזי התרשם כי "אין אמת ולו חצי אמת" בדבריו של המערער; כי הוא "שיקר לפנינו במצח נחושה" כאשר הכחיש את זיהויו בשלב ההתארגנות; וכי הוא הציע "שקר של ממש, בעניין הנוגע לליבת הראיות בתיק".

15. לבסוף, בית המשפט המחוזי דחה גם את טענות המערער להתקיימותם של מחדלי חקירה, בין היתר, טענות כי נדרש היה לבדוק את תוצרי המצלמות כבר משעות הבוקר; כי לא נגבו עדויות מעדי ראייה משמעותיים; וכי ישנם חוסרים במארג הראיות.

16. על רקע האמור עד כה, נבחנו התקיימות יסודות עבירת הרצח לפי סעיף 300(א)(3) לחוק, בנוסחו קודם הרפורמה, אשר לפיו – "גורם במזיד למותו של אדם תוך ביצוע עבירה [...]". נקבע כי המערער ירה לעברו של סלים על מנת לגרום לו לחבלה בכוונה מחמירה כאשר ירה וכיוון לרגליו. באותה העת, המערער הוסיף וירה "לכל עבר" תוך שהוא אדיש ביחס לתוצאות הירי ולסיכון האינהרנטי בכך, כפי שניתן ללמוד, בין היתר, מכך שהירי בוצע באמצע היום במרכז של העיר נצרת כאשר האזור הומה אדם. כתוצאה ממעשי המערער, אחד הכדורים שנורה פגע בליבו של המנוח והמיתו. לפיכך, המערער הורשע בעבירת הרצח תוך כדי ביצוע עבירה אחרת לפי סעיף 300(א)(3) לחוק, בנוסחו קודם הרפורמה.

יודגש, כי הצדדים הסכימו במסגרת ההליך לפני בית המשפט המחוזי שהרפורמה בעבירות ההמתה (חוק העונשין (תיקון מס' 137), התשע"ט-2019, ס"ח 230 (להלן: הרפורמה בעבירות ההמתה או הרפורמה)) אינה מהווה דין מקל בעניינו של המערער. על כן בית המשפט המחוזי לא בחן את אופן יישומה.

17. בנוסף, המערער הורשע גם ביתר העבירות אשר יוחסו לו בכתב האישום – עבירת חבלה בכוונה מחמירה, עבירת נשק ועבירת שיבוש מהלכי משפט.

18. בגין הרשעתו, בית המשפט המחוזי גזר על המערער עונש של מאסר עולם חובה; 12 חודשים מאסר על תנאי, לבל יעבור עבירת אלימות מסוג "פשע", למשך 3 שנים; 9 חודשים מאסר על תנאי, לבל יעבור עבירת נשק כלשהי, למשך 3 שנים; 6 חודשי מאסר

על תנאי, לבל יעבור עבירת שיבוש מהלכי משפט, למשך 3 שנים; פיצוי למשפחתו של המנוח בסך 233,000 ש"ח; פיצוי בסך 10,000 ש"ח לסלים; פיצוי בסך 10,000 ש"ח לגאדה; ופיצוי בסך 5,000 ש"ח לאברהים זועבי.

טענות הצדדים בערעור

19. המערער שב ומכחיש את מעורבותו ברצח המנוח. לטענת בא-כוחו בהודעת הערעור ובטיעונו לפנינו, ישנם "חורים", כלשונו, במארג הראיות הנסיבתיות שהוצג לחובת המערער אשר אינם מאפשרים להרשיעו. בתוך כך, נטען כי לא הוצג כל מניע בעטיו המערער ירצה לירות לעבר סלים, בעוד שמנגד ישנן משפחות המסוכסכות עם סלים; כי לא ייתכן שתפקידו של מ' היה לתצפת על המאפייה ועל סלים, שהרי הקטנוע היה במרחק רב של כ-40 דקות נסיעה מהמאפייה; כי תיעוד הקטנוע ברחבי העיר אינו רציף כך שישנו ספק האם אכן מדובר באותו קטנוע; וכי קיים ספק מי הוא זה המעמיס לרכב חלקי קטנוע, והאם בכלל מדובר בקטנוע אם לאו.

אשר לזיהויו של המערער, נטען כי לא ניתן להסתמך על עדויות העדים אשר "סותרים את עצמם מתוך עדויותיהם, וסותרות את הראיות החיצוניות בתיק", כאשר מנגד המומחית לזיהוי קבעה בחוות הדעת כי ישנה תמיכה נמוכה בלבד בזיהויו. יתרה מזו, נטען כי הסתמכות על פריטי הלבוש של רוכבי הקטנוע היא "שערורייתית", כלשונו, מאחר שלפי עניין אבו רקייק (ע"פ 3055/18 אבו רקייק נ' מדינת ישראל, פסקה 5 (4.8.2020)) היה על בית המשפט להידרש לבחינת נפוצות פריטי הלבוש באוכלוסייה הרלוונטית, ובפרט כאשר לא מדובר בפריטי לבוש מובחנים וייחודיים.

המערער שב ועמד על טענותיו בדבר "מחדלי חקירה" שפגעו בהגנתו. בין היתר, השיג על כך שלא נפרקו ונבדקו מצלמות האבטחה משעות הבוקר, בהן ניתן לראות לטענתו כי מ' הגיע בשעה מוקדמת ביותר לאזור המאפייה; לא נבחן האם במרחק שבין בית המערער לתחילת תיעוד המצלמות, ישנם קטנועים נוספים; וכן כי לא נחקרו עדים מסוימים, למשל אנשי הוואקף בבית העלמין, בו שהו רוכבי הקטנוע דקות ארוכות.

20. אשר להרשעת המערער בעבירת הרצח – נטען כי לפי הדין שחל עובר לרפורמה, במעשיו לא מתקיימת אדישות לחיי אדם אלא רק קלות דעת, מאחר שכיוון לרגליו של סלים בלבד במקום פתוח ולא הומה אדם. אשר לתחולת הרפורמה בעבירות ההמתה, נטען כי אמנם הצדדים "הסכימו" כי אינה מהווה דין מקל, אולם בית המשפט המחוזי היה צריך בכל זאת לבחון את אפשרות תחולתה. עוד נטען כי למעשה לא מתקיימת כל

נסיבה מחמירה ובפרט לא נוצרה "סכנה ממשית לחייו של אדם אחר נוסף על הקורבן" (סעיף 301א(9) לחוק) מאחר שהמערער כיוון לרגליו של סלים בלבד כאמור לעיל.

21. מנגד, לעמדת המשיבה, מארג הראיות לחובת המערער לא מותיר ספק סביר כי הוא אשר ביצע את הירי אשר גרם למותו של המנוח. הודגש, כי מדובר בתיעוד איכותי בו ניתן לזהות בבירור את המערער בשלב ההתארגנות; את פריטי הלבוש הייחודיים שלבש; את מסלול נסיעת הקטנוע בעל לוחית הרישוי המזויפת שעל גביו המערער ואדם נוסף; את התצפית שערך מ' על המאפייה ועל סלים; וכן את העמסת חלקי הקטנוע לרכב והצתתם בשטח סמוך.

אשר לזיהוי המערער, הודגש כי בית המשפט המחוזי התרשם אף הוא מצפייה בתיעוד המצלמות כי האדם הנחזה בשלב ההתארגנות – הוא המערער. כאמור, מדובר בתיעוד איכותי וברור, ומשכך אין יתרון למומחית הזיהוי על פני התרשמות בית המשפט בעצמו, לא כל שכן ביחס לזיהוי בידי עדים המכירים היטב את המערער. אשר לפריטי הלבוש, המשיבה מדגישה כי בית המשפט הסתמך על "הכוח המצרפי" של פריטים אלו, ועל כך שההסתברות כי שני אנשים אחרים באופן אקראי ובסמיכות זמנים ומקום היו לבושים אותו הדבר – אפסית. ביחס לחוות הדעת של מומחית הזיהוי, הובהר כי תפקידה להשוות את הבגדים בסרטונים, ואילו המסקנה בפועל והמשקל אשר יינתן לפריטי הלבוש, מסורים להכרעת בית המשפט.

22. אשר להתקיימות יסודות עבירת הרצח, נטען כי ברי שהיה אדיש במעשיו לאפשרות הפגיעה בחיי אדם, לנוכח ביצוע הירי באמצע היום ובמרכז של עיר, כאשר האזור הומה אדם ותלמידים, כפי שניתן לראות בתיעוד המצלמות. אירוע הירי נמשך שניות בודדות בהן המערער ירה לפחות 8 יריות, תוך כדי נסיעה, כאשר היריות נורו "לכל עבר" כך שחלקן פגעו ברכבה של גאדה וכדור אחד פגע בליבו של המנוח והמיתו. מכאן, שהמערער היה אדיש לאפשרות גרימת התוצאה של פגיעה בחיי אדם, כנדרש בהרשעה לפי סעיף 300א(3) לחוק, בנוסחו קודם הרפורמה.

ביחס לתחולת הרפורמה בעבירות ההמתה, הודגש כי המערער חוזר בו מההסכמות המפורשות לפני בית המשפט המחוזי באשר ליישומה של הרפורמה, וזאת מבלי שהוצג נימוק הולם "לשינוי חזית המחלוקת בשלב הערעור". מלבד זאת, נטען כי ממילא מעשי המערער מקיימים את עבירת הרצח בנסיבה מחמירה שלפי סעיף 301א(9) לחוק, מאחר שהמערער במעשיו יצר סכנה ממשית לחיי אחרים כאשר ירה ברחובה של עיר הומה, בצהרי היום, ותוך שהוא רכוב על הקטנוע כאמור.

23. אקדים ואומר – בערעור זה אין ממש. הראיות המרכזיות – תיעוד המצלמות ועדויות עדי הראייה – שלובות זו בזו ותומכות האחת ברעותה, כך שיחדיו הן מלמדות כי המערער, בעודו רכוב על הקטנוע, הוא אשר ירה לעבר סלים ורצח את המנוח תוך שהוא אדיש לאפשרות גרימת המוות. משכך, הרשעת המערער בעבירת הרצח לפי סעיף 300(א)(3) לחוק, בנוסחו קודם הרפורמה, בדין יסודה.

זאת ועוד, הואיל ובמעשיו של המערער, מלבד רצח המנוח, נוצרה סכנה ממשית גם לחיי אחרים, מעשיו באים אף בגדרי עבירת הרצח בנסיבות מחמירות לפי סעיף 301א(א)(9) לחוק. משכך, הרפורמה בעבירות ההמתה אינה מהווה דין מקל עם המערער ואין להחילה על עניינו.

ראיית הזיהוי

24. ביסוד המארג הראייתי לחובת המערער מצויים, כאמור לעיל, עדויות עדי ראייה מאירוע הירי וההתרחשויות אשר קדמו לו לצד תיעוד מקיף ואיכותי של מצלמות אבטחה מרחבי העיר נצרת, ובפרט מקרבת ביתו של המערער.

כמפורט לעיל, בשלב ראשון, המערער זוהה על-ידי חברו, שכנו ואחותו כאדם המופיע בתיעוד המצלמות בסמוך לביתו הן עובר לאירוע הירי והן לאחריו; בשלב שני, זוהה הקטנוע על יושביו ופריטי לבושם באמצעות תיעוד מצלמות מרחבי העיר נצרת. זיהוי המערער והשוואת פריטי הלבוש ניצבים אפוא במוקד הכרעת הדין ואף ביסוד טענות הערעור שלפנינו. אקדים ואציג בקצרה מסגרת נורמטיבית רלוונטית לעניין זה, ולאחר מכן אגש ליישומה על עניינו.

25. זיהויו של הנאשם על-ידי עד ראייה הוא, לכאורה, זיהוי אמין יותר מאשר הסתמכות על כל הסקת מסקנות נסיבתיות כאלו ואחרות, שהרי עד הראייה חזה בעיניו במעורבותו של הנאשם בביצוע העבירה והוא מעביר את התרשמותו זו לבית המשפט. אולם, יתרונה זו של עדות הראייה – אליה וקוץ בה – בהיותה למעשה עדות סברה הנסמכת על יכולת ההבחנה של העד בחושיו. משכך, בפני עדות זו ומהימנותה ניצבים מכשולים החל משלב קליטת קלסתר הנאשם בעיני עד הראייה, דרך 'שמירת התמונה' בזיכרונו, עבור בעיבוד זיכרון זה לכדי מסקנה המובילה לזיהוי וכלה בהעברת

ההתרשמות לפני בית המשפט (ע"פ 347/88 דמיאניוק נ' מדינת ישראל, פ"ד מז(4) 221, 391-392 (1993) (להלן: עניין דמיאניוק)). ואכן, ברבות השנים ועם פרסומם של מחקרים שונים, מודעות לסיכונים אלה עלתה ועמה עלו חששות נוספים ביחס למהימנותה של ראיית הזיהוי (להרחבה ראו: יניב ואקי דיני ראיות כרך ב 1125-1126 (2020) (להלן: ואקי)). בכל זאת, זיהויו של הנאשם כמבצע העבירה על-ידי עדות ראייה, על מגבלותיו, היה ונותר אחד מהכלים הראייתיים החשובים ביותר בהליך הפלילי, תוך שהשימוש בכלי זה ייעשה בשום שכל ובזהירות המתבקשת (ראו למשל, ביחס להרשעה על סמך עדות זיהוי יחידה: ע"פ 339/80 עדיקה נ' מדינת ישראל, פ"ד לד(4) 106, 109-110 (1980)).

26. במרוצת הזמן, פותחו בפסיקה מספר מבחנים על מנת להתמודד עם המורכבות הראייתית הנלווית לעדות הזיהוי, ובפרט כלפי שתי נקודות התורפה של עדות זו – זיהוי שקרי וטעות בזיהוי (ע"פ 8902/11 חזיזה נ' מדינת ישראל, פסקה 48 (15.11.2012)).

המבחן הראשון, מתמודד עם חשש מפני זיהוי שקרי ובמוקדו בחינה סובייקטיבית שעניינה מהימנות העד המזהה וכנות העדות. בתוך כך, ייבחנו "פרטי העדות: מידת בהירותה, קיומן של סתירות או היעדרן, תוכן העדות ובאיזה מידה בית משפט מאמין שהעד מתאר את מה שאכן ראו עיניו" (עניין אבו רקייק, בפסקה 5).

המבחן השני, מתמודד עם חשש מפני טעות בזיהוי ובמוקדו בחינה אובייקטיבית של מהימנות הזיהוי כשלעצמו ונכונות העדות, ובמסגרתו ייבחנו הנסיבות והתנאים שאפפו את הזיהוי ובכללם, תנאי הזיהוי – זווית הראייה, תנאי הראות ומצב התאורה; היכרות מוקדמת בין העד לבין החשוד; נתונים אישיים של העד; משך הזמן שנחשף העד לחשוד; וכן ההשתייכות האתנית-חברתית של החשוד ושל העד (שם).

27. במישור המעשי צמחה הפרקטיקה של עריכת מסדר זיהוי בשלב החקירה, אשר נועד לבחון את טביעת עינו של העד במבחנים אובייקטיביים. אולם, לא בכל מקרה נדרש מסדר זיהוי, וכך הוא כאשר ישנה היכרות מוקדמת בין עד הראייה לבין הנאשם. במקרים אלו, אין מדובר בזיהוי של הנאשם כי אם בהצבעה עליו הנסמכת על מהימנותו של העד תוך התחשבות בתנאי זירת האירוע ומהימנותה של עדות הזיהוי בהתאם לשני המבחנים המפורטים לעיל (ע"פ 779/19 אבו מדיעם נ' מדינת ישראל, פסקה 12 (22.7.2019); קדמי, בעמוד 1178).

כוחה של ההיכרות המוקדמת נעוץ בכך שביכולתה להפחית את הסיכוי לטעות כנה בזיהוי. הפסיקה הכירה כי ההיכרות מוקדמת יפה אף לזיהוי על בסיס קולו של

הנאשם, צורת הליכתו או תנועות ידיו וגופו, כל עוד המדובר במאפיינים המוכרים לעד הראייה מהיכרותו עם הנאשם (עניין חזיזה, בפסקה 61). ההיכרות המוקדמת מאפשרת גם להתגבר על משך הזמן שבו נחשף עד הראייה לנאשם. יחד עם זאת, ברי כי האפשרות להסתמך על מהימנות עד הראייה אשר לו היכרות מוקדמת עם הנאשם, עומדת ביחס ישיר למידת ההיכרות שבין השניים. לא דומה, למשל, היכרות שטחית להיכרות רבת שנים (ואקי, בעמוד 1171). בעבר, הזדמן לי לא אחת להכריע בערכאה הדיונית על יסוד זיהוי נאשם על-ידי קרוביו באמצעות צפייה בתיעוד מצלמות אבטחה. במקרים אלו, עמדתי על כוחה של ההיכרות המוקדמת עבור טיב ופשר הזיהוי, כך בעניין זאהדה:

”סרטון זה, הוצג על ידי חוקרי המשטרה לשלושה עדים נוספים, חיריה זאהדה (בתו של הנאשם), קארין זאהדה (רעיית הנאשם) ואסעד מחמיד (נהגו של הנאשם). השלושה ששתיים מהן מכירות את הנאשם היטב, זיהו את הנאשם מספר פעמים, באופן מיידי וספונטאני, כמי שירד מרכב הפיג'ו, לפי חולצתו הירוקה, תיקו השחור ואופן הליכתו.

העדה חיריה זאהדה סיפרה בעדותה, כי צפתה ארבע פעמים בסרטון שהוקרן לה במשטרה, וזיהתה את אביה הנאשם – באופן מיידי וספונטאני – בפעם הראשונה, אח”כ בפעם השניה, אח”כ בפעם השלישית ואח”כ בפעם הרביעית ודחתה את טענת ב”כ הנאשם לפיה זיהתה אותו בסרטון לאחר שהבינה כי זוהי עמדת החוקרים, תוך שהוסיפה כי רק לאחר חקירתה התברר לה כי הנאשם חשוד ברצח המנוחה.

[...] אישרה העדה כי אין דבר המייחד את האדם היורד מהרכב, אך הוסיפה כי זיהתה את הנאשם 'איך הוא יורד מהאוטו, איך הוא לבש', כלשונה, ובהמשך הוסיפה גם את תנועות גופו, כמו גם את תיקו השחור” (תפ”ח (מחוזי חי') 42731-07-12 מדינת ישראל נ' זאהדה (9.9.2014)).

28. יתרה מזו, גם בית המשפט רשאי להתרשם ממראה עיניו ולקבוע קביעות באשר לזיהויו של נאשם, ויש שתפקידו השיפוטי אף מחייבו לעשות כן. בסמכותו לזהות את הנאשם גם כאשר נדרשת השוואת דמותו של הנאשם לדמות הניבטת מתוך תמונה או תיעוד מצלמה. לעיתים, אף אין בהכרח יתרון לזיהוי הנאשם על-ידי עד ראייה או על-ידי מומחה מקצועי על פני התרשמות בית המשפט על סמך מראה עיניו, וזאת כאשר הזיהוי אינו דורש מומחיות או היכרות ייחודית עם הנאשם לצורך זיהויו (עניין דמיאניוק, בעמודים 329-330). עם זאת, גם בזיהוי מטעם בית המשפט נותרים קשיים מובנים של מהימנות הזיהוי כשלעצמו, לא כל שכן משהתרשמות בית המשפט אינה עומדת למבחן החקירה שכנגד. משכך, על בית המשפט לנקוט משנה זהירות עת הוא קובע באשר לזיהויו

של נאשם על סמך מראה עיניו (ע"פ 4204/07 סוויסה נ' מדינת ישראל, פסקה 10 (23.10.2008)).

29. ומן הכלל אל הפרט – על רקע האמור, השתכנעתי כי קביעותיו של בית המשפט המחוזי באשר לזיהוי המערער מעבר לספק סביר מבוססות ומעוגנות היטב ואין מקום להתערב בהן.

בית המשפט המחוזי נסמך כאמור על זיהוי המערער על-ידי רשאר שאער, שכנו; עדן, אחותו; ועבד אלקאדר, חברו ומי שנחשד כנהג הקטנוע. זיהוי זה צולח היטב את שני המבחנים הנדרשים – בבחינת מהימנות העדים וכנות העדות, נקודת המוצא לדיוננו היא כי ערכאת הערעור אינה נוהגת להתערב בממצאי עובדה ומהימנות אשר נקבעו על-ידי הערכאה הדיונית שהתרשמה באורח ישיר מהעדויות שהובאו בפניה ומהשתלבותן במארג הראייתי. בפרט, נדרשת מלאכת מחשבת מהערכאה הדיונית עת העדויות שנשמעות לפניה כוללות סתירות ושינויי גרסאות המצריכים את בית המשפט לבורר מוץ מבר כדי לקבוע איזו היא הגרסה המהימנה (ע"פ 6322/20 רחאל נ' מדינת ישראל, פסקאות 28-26 (18.9.2022); ע"פ 8199/20 זיאדאט נ' מדינת ישראל, פסקה 27 (30.4.2023)). נכונים הדברים ביתר שאת בענייננו שעה שחלק מהעדים שינו מגרסתם, הכחישו במפורש את דבריהם בחקירות במשטרה ואף היתממו באשר לזיהויו של המערער על-ידם ממש. על כן, איני מוצא להתערב במסקנת בית משפט קמא אשר ביכר את זיהוי המערער על-ידי העדים בחקירתם במשטרה וכי לפי גרסה זו מדובר בזיהוי אמת.

זיהוי המערער על-ידי העדים צולח אף את המבחן השני אשר עניינו בחינת מהימנות הזיהוי כשלעצמו ונכונות העדות. שלל שיקולי עזר תומכים במסקנה כי זיהוי המערער מהימן ואיכותי – בראש ובראשונה, לא מדובר רק בזיהוי כתוצאה מצפייה של העדים בתיעוד המצלמות כי אם בזיהוי "בזמן אמת" – כלשון בית המשפט המחוזי, ובאופן בלתי אמצעי, אשר התיעוד שהוצג לעדים היה סרטון שבו הם עצמם נצפו, נראו ונוכחו, כל שנותר עבורם הוא לשוב ולתאר את שאירע לנגד עיניהם. כמו כן, זיהוי המערער על-ידי העדים נעשה באופן אובייקטיבי ובטרם התבשרו חלק מהעדים על אופיו המפליל ביחס למערער.

יתרה מזו, עדים אלו מכירים היטב את המערער, בין אם מדובר בעדן אחותו ובין אם מדובר ברשאר שאער שכנו אשר הוסיף והדגיש מפיו כי "אני מכיר את עבד ואכד [המערער – 'א'] השכן שלי מגיל קטן שגדלנו בשכונה ולפי זה אני מזהה אותו" (ת/161א', עמ' 2, ש' 33-34). גם התיעוד כשלעצמו הינו תיעוד איכותי וברמה גבוהה,

אשר התרחש באור יום וברובו על-ידי מצלמות באיכות טובה, ואף שזווית הצילום מתעדת את המעורב בשלב ההתארגנות דרך חרך צר, איכות הצילום אינה מותירה מקום לספק בדבר מאפייני זהותו של האדם הנצפה בתיעוד. לפיכך, גם לפי המבחן השני, זיהוי המערער על-ידי העדים הינו זיהוי מהימן.

30. אשר לחוות הדעת המקצועית ביחס לזיהוי המערער – בשל איכות התיעוד ותנאיו כאמור, הלכה למעשה, אין יתרון של ממש לחוות הדעת שהוגשה מטעם המומחית לזיהוי על פני התרשמות העדים אשר להם היכרות קרובה וטובה עם המערער, כפי שאף הבהירה המומחית כי "אנחנו מאוד מאוד טובים לזהות אנשים שאנחנו מכירים [...] יותר טוב ממומחה" (פרו' הדיון מיום 1.7.2020, עמ' 257 ש' 31-עמ' 258 ש' 5) והוסיפה כי "זה שאני הגעתי לתמיכה נמוכה כי אני משווה חשוד, תמונות של חשוד שאני לא מכירה ורואה אותו בפעם הראשונה, אם יש אנשים מהאזור מגורים הורים שלו [...] אז יש מצב שהם יצליחו לזהות אותו בצורה יותר ודאית" (שם, בעמ' 258 ש' 7-9).

כך גם אין פער בין חוות הדעת להתרשמותו הבלתי אמצעית של בית המשפט המחוזי, אשר המערער נכח יום-יום באולמו במשך ישיבות רבות, נחקר והעיד לפניו ואף שוחח עמו פנים אל פנים. לא נדרשת כל מומחיות בזיהוי תווי פניו של אדם בתנאי תאורה ותיעוד משופרים ביותר ומאחר שאף לשיטת המומחית הזיהוי בוצע על סמך מראה עיניה, ייתכן אף כי במקרים המתאימים ובנסיבות מסוימות, כוחה של ההתרשמות הבלתי אמצעית של בית המשפט גובר על פני בחינת כל תג ותג בפניו של האדם הנחזה בתיעוד והשוואתם למערער (ראו והשוו: ע"פ 87/53 אל-נבארי נ' היועץ המשפטי לממשלת ישראל, פ"ד ז 964, 972-973 (1953)).

31. מכאן, קצרה הדרך לדחיית היאחזות בא-כוח המערער בעניין אבו רקייק והשוואתו למקרה שלפנינו. בעניין אבו רקייק, כעולה מפסק הדין שם, דובר בזיהוי אשר התבצע דרך צפייה בהקלטת האירוע, התיעוד מטושטש בחלקו ואילו בחלקו האחר מואר באור בוהק, פניו של הנאשם מכוסים לחלוטין מרבית הזמן ונחזים רק מעל לקו האף לפרק זמן קצר, והיכרות העד המזהה עם הנאשם הייתה על סמך מספר מפגשים ספורדיים במרוצת השנים. המקרה שלפנינו שונה בתכלית – הן באשר לאמינות הזיהוי הן באשר למהימנותו. כמפורט לעיל, תנאי התאורה והתיעוד באיכות גבוהה, זיהוי העדים את המערער נעשה "בזמן אמת" ובין העדים למערער היכרות קרובה וטובה לאורך זמן. לפיכך, נכון עשה בית המשפט המחוזי אשר הרחיק והבדיל את עניין אבו רקייק מהמקרה שלפנינו.

32. על אותה הדרך, מקובלת עליו מסקנתו של בית המשפט המחוזי ביחס לזיהוי פריטי הלבוש של המערער והשוואתם לפריטי הלבוש של רוכב הקטנוע שביצע את הירי לעבר המאפיייה. על סמך צפייה בתיעוד המקיף והאיכותי של מצלמות האבטחה מרחבי העיר נצרת, נקבע כי "מדובר באדם, שזוהה בוודאות בחצר ביתו, לבוש בפרטי לבוש אלו, כשהוא זורק לוחית רישוי לפח האשפה בחצר ביתו ולאחר מכן נראה רכוב על קטנוע ומבצע את הירי באזור המאפיייה, עם אותם פרטי לבוש בדיוק" (הכרעת הדין, בפסקה 100). מסקנת בית המשפט המחוזי לא נעשתה כלאחר יד ובהסתמך על פריט לבוש כזה או אחר אלא רק לנוכח שלל הסימנים המזהים בפריטי הלבוש והצטברותם יחד. כוחם המצרפי אפוא של פריטי הלבוש הוא אשר שכנע את בית המשפט המחוזי כי המדובר באותם פריטי לבוש ממש.

33. גם כאן, בהשוואת פריטי הלבוש אלו לאלו – אין יתרון לחוות הדעת אשר נערכה על בסיס צפייה בתיעוד המצלמות על פני מחזה עיניו של בית המשפט המחוזי אשר צפה אף הוא באותו התיעוד ממש.

עוד יוער כי להבנתי, ממילא, גם משמעות חוות הדעת מצביעה למעשה לעבר תמיכה בזיהויו של המערער על-פי פריטי הלבוש. מסקנת חוות הדעת היא כי ישנה תמיכה בינונית לכך שפריטי הלבוש בכל האירועים הם מאותו מקור, כאמור לעיל. משמעות מסקנה זו היא, בהתאם למפורט בחוות הדעת, כי נמצאה התאמה במאפיינים "סוגיים" אשר אלו הם "מאפיינים הנובעים לרוב מתהליך היצור של המוצר והם אינם אקראיים. דוגמאות למאפיינים אלה הן צורה, גוון, דפוס או דגם", וזאת בשונה ממאפיינים "אקראיים" אשר אלו הם "מאפיינים שהתרחשו באקראי, ויכולים להתרחש כתוצאה מתהליכי ייצור בהם יש שונות במוצר הנובעת מתהליך הייצור עצמו, או מתהליכים המאוחרים לייצור של החפץ (כגון בלאי, תהליכי קריעה או שבירה, תהליכי תיקון שעבר החפץ וכד')". מאפיינים אלו גורמים לייחודיותו של המוצר.

רוצה לומר, המסקנה בדבר תמיכה בינונית גרידא אינה על רקע אי-התאמה שזוהתה על-ידי המומחית אשר ניתן לזקוף אותה לחובת זיהוי המערער, אלא היא מבטאת מסקנה צנועה כי נמצאה התאמה על סמך מאפיינים סוגיים בלבד. זאת, משלא אותרו כלל קיומם של מאפיינים אקראיים אשר היה ביכולתם לשכלל את בחינת ההתאמה לכדי תמיכה גבוהה. כך גם המומחית הסבירה את ממצאי חוות הדעת באומרה כי "תמיכה בינונית, זה אומר שזה אותה סדרה של הקסדה, זה אותה סדרה של החולצה, האם זה הפריט הספציפי? אני לא יכולה להגיד" (פרו' הדיון מיום 1.7.2020, עמ' 258 ש' 19-

18). משכך, אני סבור כי גם מסקנת חוות הדעת אינה סותרת את שראו עיני המותב קמא, עיני העדים ועיני שלי.

34. גם בהקשר של זיהוי פריטי הלבוש של המערער אין בין העניין שלפנינו לעניין אבו דקייק – כהוא זה. בעניין אבו דקייק דובר על השוואה בין פריטי לבוש אשר נמצאו בביתו של הנאשם, לבין פריטי הלבוש על גופו של האדם אשר תועד במצלמות כמבצע העבירה ולשם כך נדרש היה לבחון את שכיחות פריטי הלבוש באוכלוסייה הרלוונטית. לעומת זאת, בעניין שלפנינו, כל שנדרש הוא השוואה בין שני אירועים סמוכים עד מאוד על יסוד שתי תמונות זו לצד זו – האחת משלב ההתארגנות והאחרת, דקות בודדות לאחר מכן, ממסלול נסיעת הקטנוע ואירוע הירי. יודגש, בשלב זה טרם הסיק בית המשפט המחוזי כי הרוכב על הקטנוע הוא המערער אשר זוהה בשלב ההתארגנות, כל שזוהה הוא כי פריטי הלבוש של רוכב הקטנוע זהים לפריטי הלבוש של האדם אשר תועד בשלב ההתארגנות.

35. הנה כי כן, המערער עצמו זוהה באופן אמיתי ומהימן כאדם אשר תועד בשלב ההתארגנות. בנוסף, פריטי הלבוש של המערער בשלב זה זוהו באופן מתאים ומדויק לפריטי הלבוש אשר לבש האדם שתועד רוכב על הקטנוע ברחבי העיר נצרת ומבצע את הירי לעבר המאפייה, בעקבותיו נרצח המנוח.

ראיות הזיהוי אפוא – הן עדויות עדי הראייה הן מסקנות הצפייה בתיעוד המצלמות – אמינות ומהימנות והן מהוות נדבך ראייתי משמעותי לחובת המערער.

מארג הראיות

36. משזוהה המערער ונמצאה התאמה בין פריטי הלבוש במופעים השונים כמפורט לעיל, נותר לבחון אם ניתן להסיק כי המערער הוא אשר רכב על הקטנוע וירה את הירי שרצח את המנוח. בכדי להשיב לשאלה זו, נדרש להשלים "חור" ברצף הראייתי בדמות 190 מטרים מביתו של המערער ועד לנקודה הראשונה, וגם האחרונה, שבה תועדו רוכבי הקטנוע.

37. מארג הראיות הנסיבתיות ומסקנות בית המשפט המחוזי על בסיסן ממלאים את החלל הראייתי ואינם מותירים כל ספק כי המערער שזוהה בשלב ההתארגנות הוא אכן אותו האיש אשר תועד רוכב על הקטנוע ואשר כתוצאה מהירי שביצע – נרצח המנוח.

על סמך הצטברות הראיות הנסיבתיות נקבע כי המערער הסיע את מ', אחיו, ברכב המשפחתי בצהרי היום אל סמוך למאפייה, וזאת על מנת שהלה יתצפת על המאפייה ועל סלים ויתדרך את המערער ושותפו בקשר לכך. בזמן זה, המערער זיף לוחית רישוי של קטנוע תוך שתועד משליך לפח הזבל שאריות של לוחית הרישוי. בחלוף דקות בודדות, תועד רוכב קטנוע הזהה בלבושו לפריטי הלבוש שבו זוהה המערער דקות ספורות קודם לכן בחצר ביתו, וכך לאורך שעה ארוכה של תיעוד איכותי. גם לאחר שרוכבי הקטנוע ביצעו את זממם, שבו הם אל נקודת היציאה, הסמוכה כאמור במרחק של 190 מטר מביתו של המערער.

לאחר מכן, זוהה כי בחצר ביתו של המערער הועמסו על גבי רכב השייך למשפחתו קטנוע מהסוג והדגם אשר תועד במהלך ביצוע הירי, ואף חלקים מאותו סוג ודגם של קטנוע נמצאו בהמשך שרופים בשטח פתוח בסמוך לביתו של המערער. צירופן של הראיות הנסיבתיות יחדיו וקביעות בית המשפט המחוזי על בסיסן ממלאים את החלל הראייתי שנפער בדמות 190 מטר, ומלמדים כי המערער הוא אכן האדם אשר נצפה רוכב על הקטנוע ורוצח את המנוח.

38. בא-כוח המערער משיג בפירוט רב על כל אחת ואחת מבין קביעות אלו ואחרות של בית המשפט המחוזי, אולם בראי הכלל הידוע שערכאת הערעור תטה שלא להתערב בממצאי עובדה ומהימנות אשר נקבעו על-ידי הערכאה הדיונית, ומשלא מצאתי טעם טוב לחרוג מכלל זה בעניין שלפנינו, דין טענות המערער בהקשר זה – להידחות.

39. אשר לטענת המערער כי המשיבה לא הוכיחה קיומו של מניע לירי של המערער כלפי סלים. כידוע, אף שהמניע אינו יסוד מבין יסודות העבירה, קיומו או היעדרו עשויים להוות ראייה נסיבתית רלוונטית ובעלת משקל (ע"פ 1130/19 שוא נ' מדינת ישראל, פסקה 18 (27.12.2020)). בעניין שלפנינו, לנוכח צבר הראיות המכביד לחובתו של המערער קיומו או היעדרו של מניע אינו מעלה או מוריד, לא כל שכן באופן המקום ספק סביר באשר לאפשרות הרשעתו.

40. למול מארג הראיות, גרסתו נותרה חסרת בסיס ומופרכת, מלבד היותה רצופה בסתירות פנימיות ואי-התאמות לראיות האובייקטיביות כשלעצמן. כמפורט לעיל, גרסתו הבסיסית של המערער הייתה כי לא ייתכן שהוא זה שביצע את הרצח הואיל והוא בוצע במהלך חודש הרמדאן, ואילו המערער, לטענתו, אינו יוצא מביתו בחודש זה אלא "אולי למכולת או למסגד". אולם, המערער התקשה לצקת תוכן ופרטים אפילו לגרסתו זו הבסיסית והדלה, כך בעוד שבחקירותיו במשטרה סרב לציין לאיזה מכולת או מסגד הלך,

בעדותו בבית המשפט נידב את המידע הדרוש והסביר כי בחקירותיו "לא זכר" לאן הלך. פעם אחר פעם המערער סתר את עצמו ושינה את גרסתו, כך למשל, כאשר בתחילה טען כי לא מכיר את סלים ואילו לאחר מכן הבהיר כי הם "חברים", וכך כאשר לפתע נזכר בבית המשפט מי מבני משפחתו משתמש ברכב הביואיק.

בנוסף, גם לאחר שהובהר למערער כי הוא זוהה כאמור בחצר ביתו בשלב ההתארגנות על-ידי שלושה עדים המכירים אותו היטב, הוא התכחש לזיהויו והתמיד בכך. בשלב מסוים, המערער אף לא זיהה תיעוד של שכונת מגוריו, ובהמשך הכחיש כי הוא זה המתועד בתמונה ברורה ואיכותית שלו, אשר צולמה במהלך חקירתו במשטרה. עד כדי כך.

ניכר אפוא כי גרסת המערער נגועה בשקרים מהותיים היורדים לליבת הראיות הניצבות לחובתו. בכך כמובן לא די כדי לבסס את אשמתו ברצח המנוח, אולם שקריו מצטרפים למארג הראיות המכביד לחובתו ועולים כדי חיזוק ואף סיוע להן (ע"פ 3965/22 טל נ' מדינת ישראל, פסקה 29 (30.3.2023)).

41. על זאת יש להוסיף כי אין תרחיש חלופי ומזכה לטובת המערער, אל מול הראיות לחובתו. הרשעת המערער נסמכת על ראיות ישירות ונסיבות גם יחד, ועל כן ספק אם ישנה חובה לבחון את הרשעתו לפי המבחן התלת-שלבי הדרוש בהרשעה על פי ראיות נסיבתיות בלבד, ובכלל זה לפי הדרישה לבחינת הסבר חלופי מצד המערער. אף על פי כן, בעבר הבהרתי כי בית המשפט לא ימנע מעצמו בחינת דבר קיומו של תרחיש מזכה אשר בכוחו להטיל ספק בגרסת המאשימה, אך יודגש כי על תרחיש זה להתיישב עם הראיות ולספק להן מענה חלופי הולם (ע"פ 8030/21 אבו זיינב נ' מדינת ישראל, פסקה 43 (25.12.2022)).

בדרך זו צעד בית המשפט המחוזי, אשר בחן, בין היתר, את האפשרות כי שני רוכבים "אחרים" לבושים בבגדים זהים לבגדים בהם נצפו המערער ושותפו בשלב ההתארגנות, הם אלו שביצעו את הירי תוך שהם רוכבים על קטנוע זהה לקטנוע אשר נמצא שרוף ליד ביתו של המערער, ונקבע כי מדובר בתרחיש "דמיוני ובלתי סביר לחלוטין". עוד היטיב לסכם בית משפט קמא את כוחן של הראיות לחובת המערער, בהדגישו כי הרשעתו היא המסקנה ההגיונית היחידה העולה מחומר הראיות:

"לפנינו 'צירוף מקרים' נדיר שאין לו כל הסבר (סביר ולא דמיוני) לבד מהרשעת הנאשם [המערער – י' א']. לפנינו

'צירוף המקרים' שנוגע לפרטי הביגוד, הן של הנהג והן של הרוכב, ועליו יש להוסיף את 'צירוף המקרים' הנוגע לזיהויו של הנאשם על ידי העדים השונים, ואת 'צירוף המקרים' שהנאשם נראה מצולם בזמנים שונים עם אותן החולצות, הלבנה ו'חולצת הגולגולת', בתצלומים שהופקו כאמור מהמכשיר הסלולרי ומתייחסים לתקופות קודמות. לכך כמובן יש להוסיף את 'צירוף המקרים', שאחיו של הנאשם נמצא משוחח בטלפון משך כ- 34 דקות באזור המאפיה, ואת 'צירוף המקרים' שחלקי הקטנוע נמצאו שרופים בקרבת ביתו של הנאשם כשם גם ש'בצירוף מקרים' הועמסו קודם לכן שרידי קטנוע מחצר ביתו של הנאשם לרכב שבבעלותו. מספר 'צירופי המקרים' והשתלבות הנתונים הרבים, זה בזה, שכולם נוגעים וקשורים בנאשם העומד בפנינו, מוביל למסקנה, כי אין מדובר בצירוף מקרים" (הכרעת הדין, בפסקה 139).

42. הנה כי כן, שוכנעתי כי מארג הראיות המשמעותי לחובת המערער, בכלל זה עדויות ותיעוד מצלמות, אל מול שקריו, גרסתו הרעועה והיעדר הסבר חלופי מזכה המתיישב עם הראיות, מלמדים על כי המערער הוא רוכב הקטנוע שרצח את המנוח.

מחדלי חקירה

43. חלק נכבד מהטענות בערעור שלפנינו נסובות כלפי "מחדלי חקירה" אשר פגעו לטענת המערער בהגנתו. למעשה, טענות אלו ואחרות נטענו זה מכבר בבית המשפט המחוזי אשר התמודד עמן אחת אחת והפריכן בזו אחר זו. כידוע, לא די להצביע על אי אלו מחדלים שנפלו בחקירת הנאשם על מנת להוביל לזיכויו, אלא נדרש כי בית המשפט יבחן עד כמה השפיע מחדל החקירה, ככל שהיה, על הגנת הנאשם והאם בעקבות כך נגלה ספק סביר ביחס לאשמתו (ע"פ 2261/21 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 34 (24.10.2022)). יתרה מזו, כאשר קיימת תשתית ראייתית מספקת להוכחת אשמת הנאשם, אין בקיומם של מחדלי חקירה כשלעצמם להביא לזיכויו (ע"פ 5066/18 רוזקוב נ' מדינת ישראל, פסקה 57 (4.9.2022)).

לגופן של טענות, יש להבדיל תחילה בין מחדלי חקירה לבין אי-מיצוי הליכי חקירה (יעקב קדמי על הראיות חלק רביעי 1984-1985 (2009); ע"פ 8957/21 קרא נ' מדינת ישראל, פסקה 48 (21.5.2023) (להלן: עניין קרא)). כך למשל, באשר לטענה בדבר אי-תשואל אנשי הוואקף ששהו בבית הקברות בזמן הנטען שרוכבי הקטנוע שהו בו וכן הטענה ביחס לאי-תשואל שכני המערער לגבי הימצאות קטנועים בשכונה. בעניינים אלו, המוקד אינו האם ניתן היה לנקוט בצעדי חקירה נוספים, אלא האם ישנן די ראיות

המוכיחות את האישום מעבר לספק סביר. זאת ועוד, "חקירה פלילית איננה 'תכנית כבקשתך' וכי לנאשם אין זכות קנויה באשר לאופן שבו המשטרה מכלכלת את צעדיה ומקצה את משאביה החקירתיים" (ע"פ 9306/20 ברגות נ' מדינת ישראל, פסקה 16 (29.4.2021)).

מעבר לכך, ביחס לטענות המערער בדבר "החוסר הראייתי", כדוגמת העובדה שאין כל תיעוד של הקטנוע בדרכו חזרה מהמאפיייה או שלא נפרקו ונבדקו המצלמות משעות הבוקר, כידוע רשויות החקירה אינן מחויבות בהבאת "הראיה המקסימלית" לשם הרשעה, אלא די בקיומן של "ראיות מספקות" אשר בכוחן להוכיח את אשמת הנאשם מעבר לספק סביר (ע"פ 2127/17 עלוש נ' מדינת ישראל, פסקה 38 (28.2.2018); עניין קרא, בפסקה 50). בענייננו, לא רק שישנן ראיות מספקות, אלא מארג הראיות שנצבר לחובת המערער מוביל למסקנה אחת הגיונית ומסתברת בדבר אשמתו ברצח המנוח.

אוסף, כי ממילא אין במחדלי החקירה הנטענים, כל אחד לחוד וכולם יחד, כדי לקפח את הגנת המערער או להטיל ספק סביר באשר לאשמתו לנוכח מארג הראיות לחובתו (ע"פ 9284/17 חורש נ' מדינת ישראל, פסקה 13 (5.3.2020)).

44. כמו כן, אין ממש בטענת המערער בדבר "אכיפה בררנית" משהועמד לדין בעוד שנהג הקטנוע – שותפו לעבירה, לא הועמד לדין. תנאי בסיסי לקיומה של "אכיפה בררנית" הוא הוכחת הפליה ממש, תוך סטייה ממדיניות התביעה (ע"פ 6322/20 רחאל נ' מדינת ישראל, פסקה 42 (18.9.2022)). בענייננו, הבהירה המשיבה בתגובתה כי אף שניתן להבחין בפריטי הלבוש הייחודיים של השותף, אין המשמעות כי זהותו ידועה וכי ניתן להוכיח את אחריותו מעבר לספק סביר. שיקולים ראייתיים בפני עצמם מהווים שוני רלוונטי בין המערער ושותפו, לעניין העמדתם לדין. זאת ועוד, בעניין רחאל עמדתי על כך שכאשר המערער מנע במוצא פיו את האפשרות להעמיד לדין מעורבים אחרים עת מסר גרסאות סותרות ולא מהימנות, יש בכך כדי לדחות את טענתו בדבר "אכיפה בררנית" (שם, בפסקה 43).

הרשעת המערער בעבירת הרצח

45. משנקבע כי המערער הוא שירה את היריות לעברו של סלים אשר כתוצאה מהן נרצח המנוח, המערער הורשע בעבירת הרצח לפי סעיף 300(א)(3) לחוק, בנוסחו קודם הרפורמה בעבירות ההמתה, אשר זו הייתה לשונו:

”300. (א) העושה אחת מאלה יאשם ברצח ודינו – מאסר עולם ועונש זה בלבד: [...]”

(3) גורם במזיד למותו של אדם תוך ביצוע עבירה או תוך הכנות לביצועה או כדי להקל על ביצועה”

המדובר בעבירה תוצאתית אשר היסוד העובדתי בה מתגבש כאשר מעשה ההמתה בוצע במהלך ביצוע עבירה אחרת, ולצורך הרשעה בעבירה זו לא נדרש יסוד של תכנון עובר לרצח (ע”פ 1102/22 ראדי נ’ מדינת ישראל, פסקה 29 (23.4.2023)). במישור היסוד הנפשי די במודעות ליסוד העובדתי של העבירה ולהתקיימות נסיבותיה וביחס חפצי של פזיזות ביחס לאפשרות גרימת המוות, אף כי בפסיקה נקבע כי נדרשת אדישות לתוצאה זו (ע”פ 6026/11 טמטאווי נ’ מדינת ישראל, פסקאות 85-86 (24.8.2015)).

אשר לגדרי ”העבירה האחרת” – בפסיקה פורש כי זו נדרשת להיות עבירה עצמאית במובן זה שיסודותיה אינם נבלעים ביסודות עבירת גרימת המוות (ע”פ 97/57 כדורי נ’ היועץ המשפטי לממשלה, פ”ד יב(2) 1345, 1356-1357 (1958)). כן צוין כי לא די בכך ש”העבירה האחרת” תהיה כל עבירה פלילית באשר היא, אלא נדרשים מאפיינים ייחודיים, למשל, היותה כרוכה באלימות או מסכנת חיי אדם (ע”פ 4711/03 אבו זייד נ’ מדינת ישראל, פסקה 44 (15.1.2009) (על היחס שבין עבירה זו עובר לרפורמה, לבין סעיף 301א(א)(2) לחוק לאחר הרפורמה ראו בהרחבה פסק דיני ב-ע”פ 2083/22 יין נ’ מדינת ישראל, פסקאות 28-33 (5.2.2023) (להלן: עניין יין)).

46. בענייננו, בעת שהמערער חלף רכוב על קטנוע מול המאפייה, הוא ירה צרור יריות לעברה ולכיוונו של סלים אשר ניצב בפתחה. לפחות 8 כדורים ירה המערער בכיוון זה תוך שהוא יורה ”לכל עבר” כפי שהעיד סלים, ובתוך כך המשיך וירה לאחור גם כאשר הקטנוע כבר חלף עבר את המאפייה. כמפורט לעיל, 3 כדורים פגעו ברכבה של גאדה אספניול, וכדור אחד פגע בליבו של המנוח – והמיתו.

תיעוד האירוע מדבר בעד עצמו – צהרי היום, טבורה של עיר, מכוניות רבות נוסעות בכביש, הרחוב הומה איש ואישה, ותלמידים רכים בשנים עושים את דרכם חזרה מבית הספר. ברגע אחד, מתנפצת תמונת שגרת החיים כאשר מבליח קטנוע ועליו שני רוכבים, הרוכב האחורי נשען לאחור, יורה צרור יריות לכל עבר, ממשיך בדרכו ומותר מאחוריו הרס, נזק, פצוע והרוג. במעשים אלו, ניכר כי המערער היה אדיש לאפשרות גרימת המוות שבמעשיו, הוא גמר אומר לירות לעברו של סלים כאשר ”לא אכפת לו” אם יפגעו חיי אדם, אף אלו אשר אינם מעורבים כלל.

נוסף על כך, רצח המנוח בוצע כאמור תוך כדי שהמערער מבצע עבירה אחרת – חבלה בכוונה מחמירה, כאשר המערער כיוון וירה לעבר רגליו של סלים, וזאת במטרה לפגוע בו. בדין קבע בית המשפט המחוזי כי עבירה זו עומדת בפני עצמה ואינה נבלעת בעבירת הרצח, ועל כן מהווה "עבירה אחרת", מאחר שמדובר בעבירה אחת שבוצעה כלפי סלים ועבירה אחרת שבוצעה כלפי המנוח. כך גם יש לחדד כי קביעה זו עולה בקנה אחד עם תכלית ההרשעה בעבירת הרצח שלפי סעיף 300(א)(3) לחוק המבטאת את חומרת נכונות הרוצח להגשים את תכניתו האלימה אפילו בחשבון של פגיעה בחיי אדם אחר (ראו: עניין י"ן, בפסקאות 28-29). בענייננו, המערער היה נחוש לפגוע בסלים וזאת תוך שהוא אדיש לאפשרות כי חיי אדם אחר יגדעו – חייו של המנוח כפי שהתרחש. משכך, מעשי המערער באים בגדר עבירת הרצח שלפי סעיף 300(א)(3) לחוק, בנוסחו קודם הרפורמה.

הרפורמה בעבירות ההמתה

47. על אתר ייאמר – משהסכימו הצדדים במפורש לפני בית המשפט המחוזי כי הרפורמה בעבירות ההמתה אינה מהווה דין מקל בענייניו של המערער ועל כן אין לבחון את יישומה, תמוהה התנהלותו הדיונית של בא-כוח המערער אשר מבקש כעת לפתוח מחדש סוגיה זו, חרף הסכמת הצדדים ומבלי שהוצג טעם טוב לכך. בפרט יודגש כי בא-כוח המערער הסכים בלשונו כי "הדין החדש אינו מקל על מצבו של הנאשם [המערער – י' א'], בשל האמור בסעיף 301א(9) לחוק העונשין" ועל כן "לא מצאנו כל צורך להתייחס אליו" (פסקה 177 לסיכומי המערער בבית המשפט המחוזי).

דומה כי המניע להעלאת הטענה בשלב זה, היינו לאחר הרשעת המערער בבית המשפט המחוזי, הוא התועלת אשר עשויה לצמוח למערער היה ותקבל הטענה כי לא מדובר ברצח בנסיבות מחמירות. במצב זה, עונש המאסר עולם על מעשיו יהא עונש מרבי חלף עונש חובה.

בנסיבות אלו, ומשהטענה בדבר השפעת הרפורמה בעבירות ההמתה לא הועלתה בפני בית המשפט המחוזי, וממילא לא נדונה ולא הוכרעה, אין מקום להידרש לה כעת במסגרת "מקצה שיפורים" בשלב הערעור (ע"פ 1526/21 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 54 (11.8.2022)).

48. אף על פי כן, בבחינת למעלה מן הצורך, אבהיר כי ממילא הרפורמה בעבירות ההמתה אינה מהווה דין מקל עם המערער כך שאין ליישמה בענייננו. על רקע התרחשות אירוע הירי, ברי כי רצח המנוח בא בגדרי עבירת הרצח בנסיבות מחמירות שלפי סעיף 301א(א)(9) לחוק, אשר זו לשונו:

”המעשה בוצע תוך יצירת סכנה ממשית לחייו של אדם
אחר נוסף על הקורבן”.

על טיבה וגדריה של עבירה זו, עמדתי בהרחבה בעניין עודה (ע”פ 3546/19 עודה נ’ מדינת ישראל (15.1.2023)). בתוך כך, הצעתי רשימה בלתי ממצה של נסיבות עזר לצורך בחינת התגבשות הנסיבה המחמירה – סוג האמצעי, אופן השימוש באמצעי, אופי זירת הרצח, מספר האנשים ומידת הצפיפות מסביב לנרצח והנזק שנגרם בפועל לאחרים בזירה (שם, בפסקאות 27-28).

ביישום נסיבות העזר לענייננו, מתקבלת מסקנה חד-משמעית כי מעשה הרצח נכנס בגדרי עבירת הרצח בנסיבות מחמירות. לצורך הפגיעה בסלים, המערער השתמש באקדח עם תחמושת מתאימה בקוטר 9 מ”מ, אשר מטיבו הינו סוג אמצעי אשר יוצר סיכון לאחרים. כך בכלל וכך בפרט לנוכח אופן השימוש חסר ההבחנה של המערער באקדח אשר ירה ממרחק בינוני לפחות 8 כדורים לכיוונו של סלים אשר נורו ”לכל עבר”, כאשר הירי בוצע תוך כדי נסיעה וחלקו אף כאשר המערער יורה לאחור. אופי זירת הרצח מלמד אף הוא על הסכנה שבמעשי המערער, אמנם מדובר ”בשטח פתוח” אולם בנסיבות ההתרחשות כאשר מדובר בשעות הצהריים, עת בתי העסק פעילים ואנשים רבים מתהלכים ברחוב וביניהם תלמידים רכים בשנים, מלמדות כי מדובר בזירה בעלת פוטנציאל לסכנה ממשית לחיי אדם גם בשים לב למספר האנשים ומידת הצפיפות הנחזית בתיעוד המצלמות.

מלבד זאת, אמנם לא נגרם כל נזק בפועל לחיי אחרים מלבד המנוח, אולם הסכנה לחייהם של הנוכחים בזירת הרצח הייתה ממשית ומוחשית. בראש ובראשונה, סלים נורה כאמור באופן ישיר ומכוון, הוא ספג פגיעות ישירות בירכיו ובעקבות כך התמוטט ארצה. ברי כי ירי מסוג זה, בנסיבות שבהן בוצע, היווה סכנה ממשית לחייו של סלים. מלבד זאת, גם חייה של גאדה היו בסכנה, כאשר 3 כדורי ירי פגעו ברכבה, בעת שהיא חנתה בפתח המאפייה בעודה ממתינה ברכב לבנה. חיי נכדתו של המנוח ניצלו אף הם אשר אחזה בידו של המנוח בעת שכדור אשר נורה מאקדח המערער – פגע בליבו והמיתו.

בהינתן האמור, רצח המנוח בא בשערי הנסיבה המחמירה שלפי סעיף 301א(א)(9) לחוק. משכך, הרפורמה בעבירות ההמתה אינה מהווה דין מקל עם המערער ואין ליישמה בעניינו.

49. אשר על כן, הרשעת המערער בעבירת הרצח לפי סעיף 300(א)(3) לחוק, בנוסחו קודם הרפורמה, בדין יסודה. כך גם אין להחיל את הרפורמה בעבירות ההמתה על עניינו, הואיל ומעשיו באים בגדר עבירת הרצח בנסיבות מחמירות לפי סעיף 301א(א)(9) לחוק.

סוף דבר

50. תאופיק זהר ז"ל – המנוח, נגן עוד מפורסם ודמות מוכרת ומוערכת בחברה, נרצח על לא עוול בכפו, בעת שצעד יד ביד עם נכדתו הפעוטה ברחובות נצרת. פעם נוספת דמו של אזרח חף מפשע ניגר ברחובה של עיר, כאשר נקלע שלא בטובתו בתווך שבין סכסוך עברייני ואלים.

המערער אשר היה נחוש לפגוע בסלים, הרכיב יחד עם שותפו תכנית אלימה שכללה תצפיתן ייעודי – אחיו הצעיר, וזיוף לוחית הקטנוע. בשעת הכושר, התקרבו הרוכבים אל המאפייה וירו לעברו של סלים במטרה לפגוע בו. כזאת עשה המערער בצהרי היום, בטבורה של עיר ובעוד הרחוב הומה. מעשיו מלמדים כי האפשרות כי מעשיו יובילו לפגיעה באחרים – לא הניאה אותו מביצוע הירי. למרבה הצער, הזלזול שהפגין המערער כלפי חיי אדם, התממש וגבה את חייו של המנוח.

51. אציע אפוא לחברתי ולחברי לדחות את הערעור.

ש ו פ ט

השופטת י' וילנר:

אני מסכימה.

ש ו פ ט ת

השופט א' שטיין:

אני מסכים.

שופט

הוחלט כאמור בפסק דינו של השופט י' אלרון.

ניתן היום, י"ב באב התשפ"ג (30.7.2023).

שופט

שופטת

שופט